

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 2 frt — kr.
Fél évre 1 frt — kr.
Negyed évre — frt 50 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyil-t-éri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Csináljunk műrétet.

Gondolatnak is merész, mondja a szives olvasó s meglepetve kérdi: műrét és Mindszent hogy illik ez össze? Hát csak úgy, hogy a haladás és tudomány vívmányait nem kell paragon heverteteni, hanem annak minden kínálkozó módját s eszközeit ki kell zsákmányolni és ha a jobb és a gazdálkodásban a gyakorlatibb eljárásra törekszünk, akkor „Mindszent” és „műrét” nem abszurd fogalom.

Miről is van szó? Arról, hogy tófenéki közlegelőnk évről évre júliustól késő őszig hever s mint ez évben is volt, — egész nyáron kivánságból sem volt látható azon néhány zöld fűszál. Ez képezi a tehén legelőt. Hogy e szép darab legelő rendeltetésének a mai állapotban meg nem felel; hogy ebből kifolyólag a várható kamatot e földdarab ily elhagyatott állapotban meg nem hozza; az minden kétségen felül áll.

Szinte csodálkozva szemléljük ezen árva elhagyatott legelőnk s fejcsoválva kérdezzük önmagunkat, mekkora indolencia kell ahhoz, hogy a magunk érdekeit oly megrovandó cizimussal hanyagoljuk el?! Nem vesszük észre, hogy közlegelőnk már tövises iglicz s a keserű egérfark-tüvel van felfordulva; nem vetünk szemet arra, hogy az utóbbi két év alatt a rakodó kert mentében egy tó képződött, mely egy tetemes résszel megkissebbítette legelőnkét?!

De térjünk vissza tulajdonképeni tárgyunkra.

Tegyünk kísérletet — a ki nem próbál mit sem tud — ha vajjon nem-e lehetne közlegelőnkét öntözésre berendezni? En azt mondom, hogy kis akarattal igen. S midőn az öntözésről van szó, nem értek itt holmi luksussal s nagy költséggel előállítandó öntöző apparatust s minta rendszert e művelet körül, hanem értem azt, hogy közlegelőnkre akkor, midőn annak szüksége fenforog, a legegyszerűbb eljárással s kiméletes költséggel vizet bocsájtassunk.

Egy szakértő nyilatkozata szerint a tófenék topographikus viszonyai oly kedvezők, hogy a talaj felszine kellő előkészítése után az egész községi legelő egy csatornáról kis fáradsággal öntözhető lenne.

A tényezők is megvannak, mik az öntözés feltételeit képezik, vizünk van, a kurcza zsilip a dolgától e kis munkát egyszer s másszor elvégezhetné. Igaz, hogy a zsilip gépezete ma csak a Tiszára dolgozik s nem úgy van berendezve, hogy a Tiszáról befelé is átvethetné a vizet, de ez nem szül nehézséget ma, a technika virágzó korában.

Hogy mekkora költséggel járna e — mondjuk — primitív módoni berendezés, azt a szakértők meghallgatása után tudnók meg. Ha erőnket messze meghaladó költséget igényelne e reform, természetesen, hogy harcra e végett nem kellhetünk, de legalább megnyugtató bennünket az a tudat, hogy kiléptünk abból a lethargiából, melyben ma tespedünk s megtettünk mindent, mit közigazdaságunk érdekében célirányosnak gondoltunk, de a lehetetlenség vastag falát áttörni képtelenek lettünk.

Uradalmi irányadó körökben is felvettem az eszmét s nemcsak ellenmodásra nem talált az, de bizonyos érdeklődéssel fogadtatott. Mesgyésünk a tófenéken az uradalom, legelőjének sorsa nemkülömb a mienkénél s így nincs kizárva, hogy az uradalom is magáévá teszi e gazdasági reform eszméjét.

Bármint alakuljanak is a dolgok, akár lesz valami az öntözésből ez időszert akár nem s lehet, hogy ma sokan halva született eszmének nyilvánítják fenti javaslatunkat, azonban jöhet idő — sőt hamarabb mint gondolnók — hogy ezen ige testté vállhat, azért már most elodázhatlan kötelesség vár ránk s ez az: a tófenéki legelő feltétlen rá szorult már az emberi indusztriára, tehát ujítsuk azt meg. Már e lapok hasábjain egy ízben hangoztattuk, hogy a legelő nem felelvén meg többé rendeltetésének, s

holdas parcellákban szukcessive töresék az fel, hogy a hasznavehetetlen gyom abból kivesszen s a talajnak megfelelő fümaggal szaporittassék azon növényzet, melyet a föld — mint anya — szül. E nézetünket ma is fentartjuk s azzal toldjuk meg, hogy — tekintettel a bekövetkező öntözésre — a talaj egyben akként planiroztassék, hogy csekély igazítással s kissebb mérvű talajrongálással az említett gazdasági reformra — álljon az elő a mi időnkben vagy később — előkészítve legyen.

Az államosítás hatása tanügyünkre.

(Vége).

S miután a mindennapi élethez szükséges alap nincs meg, a mit tanultak, az is lassan elpárolog, mivel ez a közismeretekhez szükséges tárgyak tanulására volna még csak elégséges s mi ennek az egyedüli oka? az, hogy csak olyan osztályaink vannak, a melyekben mindig újabb meg újabb tudományait traktáljuk a gyermekek zsenge esztét — a mint az elő van írva, — de olyan osztályaink t. i. V. és VI. osztályunk nincsenek, a melyekbe a gyakorlatba kellene átvinni az előbb tanultakat, hogy vérokké változtathatnók azokat.

Hátha még hivatkozom azon közismereti tantárgyakra, a melyek tulajdonkép csak a hiányzó osztályainknak előirt tárgyai s a melyek szintén igen szükséges és a mindennapi életbe napnap után előforduló tudnivalókra oktatná gyermekeinket pld. mérés tan, természetrajz stb. szintén nem azt az erős meggyőződést érleli-e meg bennünk, hogy községünk tanügyét minden arra kínálkozó alkalom felhasználásával fejlesztetünk kellene, mert már eddig is sokat mulasztottunk.

Azonban találkozhatnók valaki, a ki azt hozná fel az én V. és VI. osztályok felállítására iránti sürgetésem, illetve véleményemmel szemben: „hisz a most létező IV. osztályban is alig van — különösen a leányoknál —

10—15 beiratkozva, hát akkor az V. VI. osztályokba hány fog járni?" Erre a feleletem abból áll: hogy már egyszer végre kell hajtani a törvénynek ide vágó paragrafusát, annyit azonban még megjegyzek, hogy ennek a keresztül vitelére igen szép kínálkozó alkalom volna nállunk, a mennyiben meglehetősen szép alapjaink állnak rendelkezésre arra a célra, hogy a felsőbb osztályokba lépő szegénysorsú tanulókat tankönyvekkel való ellátás által segítsük, mert azt határozottan mondhatom, hogy a felsőbb osztályokban járó növendékek csekély számának egyik főoka a tankönyvek megszerzése.

Másik főoka a felsőbb osztályok néptelenségének a gyermekek 8—9, sőt még 10 éves korukban való iskolába adása, minek a szülőoka a most divatban levő házalás útján való összeírás t. i. a hol odahaza találják a szülőket, azoknak a nagyon is tartózkodó bevallása szerint ejtik meg az összeírást a hol nem találnak senkit, ott a segítségül hívott kisbíró, vagy a jó szomszédok segítenek a hivatalos közeg fantáziáját kiegészíteni.

A mi hogy így van, saját tapasztalatomból tudom, mert egy alkalommal volt szerencsém pótösszeírást eszközölni a minek eredménye az lett, hogy csupán egy kerületben 100 tankötelessel többet találtam.

No aztán tessék az ilyen összeírást mint utmutatót használni!

A házalás útján készült tankötele-

sek összeírását számüzni kellene s e helyett az ország minden részében divó azon rendszert kellene követni, hogy az illető hitfelekezeteknél meglevő hivatalos adatok kiírása alapján kényszerítenek a hanyag szülőök gyermekeik pontos iskoláztatására.

Hogy az említett hiányok a tanügyünk pangásának legfőbb okai, azt hiszem fölösleges bővebben fejtegetnem. Keresünk okot és módot, hogy mikép lehetne ezeken segíteni?

Egyszerűen az a felelet: Szervezni kell úgy a még iskolába nem járó, valamint az V. és VI. fiu és leány osztályok számára legalább négy tanítói állást ugyanannyi tanteremmel s a törvényben gyökerező rendszeres iskolába járatás hajtassék végre. Akkor előállunk azzal, hogy mi már nagyobb áldozatot nem hozhatunk a tanügynek, mert úgy is nem az 5%, hanem 25%-nál is többel járultunk az iskolák fentartásához. Ezen kijelentés, tekintetbe véve a község anyagi erejét, nem is tulzott, sőt azt mondom, hogy elismerésre méltóan is áldoz tanügyi célra; valamint az is tagadhatatlan, hogy a magas kormány által megszabott évi szubvenció is (pótlékokkal együtt ötödfélezer forint) oly méltányos nagy összeg, hogy többet még csak remélni sem lehet segély cím alatt.

Hát akkor hogy fejlesszük tanügyünket, mikor mindkét részről a legvégső határig mentek az áldozatkészséggel.

A dolognak illetően latozgatása után jön a most kínálkozó alkalmat

megragadnunk, hogy az iskolákat vegye át az állam.

Ha a már létre jött egység egy kissé meg is erőltet bennünket, busás kamatot fog hozni az által, hogy a fentebb elmondott fejlesztésre nagyon is megért tanügyünk rendezése az állam által eszközöltetni fog.

Szóval Mindszent község tanügyét magasabb nivóra fogja emelni a küszöbön levő államosítás az által, hogy úgy a már meglevő tulzsufolt osztályok mellé, valamint az annyira óhajtott V. és VI. fiu és leányosztályok szervezése folytán új osztályok létesítenek, miknek megtörténte után a tanítás eredménye csupán az eddiginél rendszeresebb iskoláztatás keresztül vitelétől fog függni, a melynek keresztül vitelére szintén reményem van a már szervező állami iskoláknál tapasztaltak után.

Adja az Isten, hogy úgy legyen!

VEGYESEK.

— Azon vidéki olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejárt, tisztelettel kérjük, hogy a jelen számunkhoz mellékelt postautalványon az előfizetést megújítani sziveskedjenek.

— Október 6. Gyászt ölt e hó 6-án a magyar haza. Otven éves évfordulója lesz ama gyásznapnak, mely a költő szerint:

TÁRCZA.

A "Mindszenti Lap" eredeti tárcája.

Mátyás király forrása.

Hajh, azok a faragott kövek, a gyűrűs hollót viselő csimerrel, a melyekből fényes palotája épült, rég szét vannak már hányva, hanem azok a faragott kövek, a melyek a forrás viz sziklagádorához lettek egymás fölé rakva, még most is őrzik a nevét.

Ott van ez a forrás az Abaujmegeből Tornába vezető út mellett, éppen a nagy köhid előtt, melyen az országut átvezet, nem messze Telki-Bányától. Ez a helység is híres volt hajdan arany, ezüst kincstermése felől, de a mai praktikus kor már ezt is konvertálta: aranybánya helyett fűrészmalom, kőedénygyár adja a kenyeret.

A szomszéd falvakból minden pünkösdhétfőn ide gyűlnek népek, uraságok, a Mátyás király kutjához s vig. áldomásozás közt elmondják annak, a ki még nem tudná, a Mátyás király forrásával együtt csörgedező regét.

Mikoriban Giskra kalandorhadainak bodonvárait törette a király, sokat időzött maga is e tájon: hol rablócsordát, hol rőt vadat zaklatva az erdős völgyben.

Ez a hős forrás ugyanazon a szikla-

nyiláson zuhogott keresztül, a melyen most s nem messze a mostani hidon tul egy patak malmot hajtott. Kérdezzétek meg a partról bele hajló két kis repkényt, ő is itt volt már akkor; ha ő nem, hát az ő anyja, attól hallotta ő is ezt a történetet.

Világszép leánya volt a vén molnárnak: nem olyan vaglinoz, mint a többi parasztlányok, hanem olyan, mint a harmatba fűdött rózsza: az is a vadrózsza. Csakhogy olyan tüskés is volt, mint az; nem hagyott magával senkit legyeskedni s válogatott benne, hogy kinek a kedvéért tűzze fel a langós hajára a sámi fejkendőt a levengős tüvel. Minden vöröntytyel még csak szóba sem állt.

Egy bekeleti délután, mikor nagyon öblözött a nap, Mátyás a kíséretét messze elhagyva, egyedül vetődött a forráshoz. Ott találta mese magában a szép leányt. Kezébe tartotta ez a korszóját s bunak hajtotta a fejét.

— Isten jó nap, te erdők rózsája! szólítá meg a király, mit vesztettél el, hogy úgy földnek adtad a szemedet?

Fölrezzent erre a leány s lejjebb huzva a szemére a homloktakarót, azt felele:

— Bizony elvesztettem valamit, a mi ételt is ad, italt is ad, meg is áltet, meg is öl; — fűvet éleszt; — fát kitör.

A király mindjárt kitalálta, hogy ez a forrás viz: malmot ez hajt, kenyeret ez ad, italt ez szolgál, szomjat ez olt, de halálos beteggé is ez tesz; táplálja a fü-

vet a partján, de kitöri a szálját ha megmégárad.

Holmi pajkos csamangók azt a mókát követték el, hogy éjszaka nagy koloncoköveket hengerítettek a forrás cikója elé s azokkal úgy elzárták a sziklaoduból kijövő pataknak az útját, hogy azt most csak vékony vizsugarakban löveli ki a nyilások között s nem szaporított annyit a sziklamedenczében, hogy meglehetősen volna benne meríteni a füles korsót.

— Ha csak ez a bajmondá a király, majd segítünk rajta. S kis baltájával, a mit vadászszokás szerint hátul az öve mellé dugva hordott, kivágott egy erős fiatal szálját s annak a dorongját nekifeszíté a legnagyobb szikladarabnak, hogy majd elhengeritse onnan. Ezuttal is az aki nem engedett a szikla, mely mindig visszaesett a cikóba.

Várj csak! majd egy másik celökét is vágok: azzal meg te feszíted.

Mikor aztán a leány is segített, a a kolonc csakugyan félreguvadt a helyéből s nagyot gördült alá felé.

— Lásd! hogy egyesült erővel milyen nagy sziklát elemeltünk ketten! mondá erre a király. Hej, talán még ennél nagyobb követ is elgurithatnánk — egyesült erővel.

A király éppen akkor özvegyen maradt és gyermektelenül. Kitalálhatja a vak is könnyen, hogy mi lehetett az a nagyon nagy kő.

Csak a szép leány nem találta ki

„Homályosan süt az őszi nap sugára,
Az aradi vártömlőznek ablakára
Szenved ottan 13 magyar vitéz
Ki a halálra minden pillanatba kész.“

Igen! ötven nehéz esztendő viharzott le a nemzet felett 1849. október 6. óta. Hazánk történetének lapjain fényes betűkkel van feljegyezve a hazaszeretet 13 vértanujának neve; az ő szellemük ragyogja be ma is széles e hazát; néma sirjaik pedig fenhangon hívják fel minden magyart a haza érdeknélküli szeretetére. Mindaddig magyarság él e földön, emlékezetes marad 1849. október 6. A mindszenti romkath. templomban e hó 6. reggeli 8 órakor gyászmise fog az aradi vértanúk örök nyugalmaért az Egek Urának bemutatni. E vallás-kegyelet s hazafias gyász isteni tiszteletre ez uton is felhívjuk a nagy közönség figyelmét.

— **Bucusu.** Mult hó 24-én ünnepelte Tömörkény a bucsuját. Ez ünnepi sz. misét Keller Lajos celebrálta segédlettel. Az eső rontott a bucsun, amennyiben az utból sokan visszafordultak. Azonban a délutáni órákban, ha bár ki nem derült is, de felhagyott az esőzés, minek következtében hullámszórt a nép a bucsu piacon, szóval eltekintve a délelőtti folytonos esőzés okozta kellemetlenségtől, a bucsu minden ízében sikeresen folyt le.

— **Az ártézi kut rongálása.** A jegyzői lak mellett lévő ártézi kutat, melyet a község a mult esztendőben készítettett s amely a közönségnek rendkívül nagy kényelmére szolgál, néhány rozszelkű egyéu erőszakosan meg akarja rongálni. Ugyanis már több ízben az esti órákban a

medenczében lévő lyukat, mely a kifolyó vizet a csatornába vezeti, ronggyal s más efélékkel betömik s így a viz megszorodván a medenczében, annak tetején tör magának utat és az így kiömlő viz a kut környékén valóságos árvizet okoz. Most szigoruan ügyelnek a kutra járókra, hogy ezen jómadarakat megcsipjék.

— **Halálozás.** Községünk több tisztelőben álló családját mély gyász érte mult hó 27-én id. Mihály Jánosné szül. Szabó Terézia asszony elhunytával. A megboldogult temetése szeptember 29-én ment végbe nagy részvét mellett. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Mélyen szomorodott szívvvel tudatjuk a feledhetetlen jó nő, anya, nagynya, dédanya és rokonnak id. Mihály Jánosné szül. Szabó Teréziának folyó hó 27-én délután 3 órakor élete 70 ik, boldog házasságának 54-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi szeptember hó 29-én délelőtt 10 órakor fognak a Nagy utca 782. szám alatti halottas házból, a róm. kat. egyház szertartása szerint a temetőbe örök nyugalomba helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 29-én délelőt 7 órakor fog a megboldogult lelki üdvéért az egek urának bemutatni. Mindszent 1899. év szept. hó 28-án. Aldás és béke lengjen porai felett! id. Mihály János mint férj. Gyermekai: Mihály Veron, férj. Bozó Mózes, ifj. Mihály János, neje Bálint Julianna, Mihály Rozália, férj. Pápai István, Mihály Pál, Mihály Francziska, férj. Tassy István. Unokái: Bozó Eszter, férj. Falábu József, Bozó János, Bozó Emi, férj. Tüzes Arpad, Bozó Julianna, Bozó Mózes, Mihály Mariska, férj. Szóke László, ifj. Mihály János, Mihály Juliska, Mihály Erzsébet, Mihály István, Mihály Sándor, Mihály Emilia, Mihály Viktor, Mihály László. Mihály Albert, Mihály Imre, Pápai Emilia, férj.

Bencz Márton, Pápai Pál, Pápai Rozália, Pápai István. Dédunokái: Falábu Emilia, Falábu János, Falábu Mariska, Falábu Gyula, ifj. Szóke Mariska.

— **Beiratkozás.** A mult hétfőn kezdődött az iskolába való beiratkozás és a hét folyamán a következő eredménnyel folyt.

Beiratkozott: Hám János tanító urnál 29. — Gelsy Péter urnál 35. — Vitos Gerő urnál 28. — Lovass Jenő urnál 25. — Vitos János urnál 30. — Gelsyné Keresztury Irma osztályában 35. — Wimmerné Adorjányi Julia osztályában 18. — Iritz Rózsa osztályában 14. — Vitosné Sallay Mária osztályában tanuló. — A tanyai iskoláknál az eredmény lapunk zártakor még ismeretlen volt.

— **Garázdálkodások a hetivásárokon.** Hogy mennyire garázdálkodnak heti vásárainkon a vidéki kofák, azt már említettük lapunkban, egyben fel is hívtuk rá a hetivásárt ellenőrző kapitány urat is. De bizony arról győződünk meg, hogy talán még egy század katonaság sem volna elég ezen kofákat ellenőrizni arra nézve, hogy ki ne játszá a hatósági közeg rendelkezéseit. Kimennek az utczaszélekre és ott vásárolják össze az általuk használható árucikkeket. — Ujabban meg kereskedőink panaszkodnak, hogy a környékből minden hetivásáron megjelenik 2—3 házaló, kik minden igazolvány nélkül, nyakukba kosarat akasztva, rosz és ócska portékákat olcsó áron árusítanak, nagy megkárosítására helyi kereskedőinknek. Ezen garázdálkodásra szintén felhívjuk az illetékes kapitány urat és reméljük, hogy a panaszt orvosolni is fogja.

— **Furfangos lopás.** Mult hó 23-án N. J. mindszenti lakos házához beállított egy zsinóros magyar ruhába öltözött csavargó, kinek is tudomása volt arról, hogy N. J.-nek 10 drb. jószív sorjegye van. A házbeliek közül csak egy éltés asszony N. J. édesanyja, lévén otthon, ennek előadta, hogy ő a budapesti Dirnfeld Testvérek bankházának ügynöke és kérte, hogy a sorsjegyeket mutassa elő megvizsgálás végett. A szegény asszony, mit sem sejtve, előadta a sorsjegyeket, mire az idegen kijelentette, hogy azok hamisak, adja oda neki, ő majd jókra be fogja váltani. Az asszony szabadkozott, mondotta, hogy jöjjön másnap, amikor az emberek is itthon lesznek. De a csavargó egy kedvező pillanatban, amidőn is az öreg asszony a konyhába bement, zsebre vágta a sorsjegyeket és elillant vele. Most a csendőrség nyomozza.

— **A csongrádi Kossuth-szobor leleplezése.** Csongrádon a mult vasárnapon leleplezték le Kossuth Lajosnak a halhatatlan emlékü nagy hazafinak szobrát nagy és lelkes ünnepek kíséretében. Az ünnepélyen jelen volt Kossuth Ferencz is, akit nagy lelkesedéssel fogadtak. Kossuth kíséretében voltak Lukács Gyula és Pich-

sehogy.

A félregurult szikla után azonban egyszerre neki zudult a viztartó oduban meggyült patak árja; úgy hogy a leány nem tudott átmenni a patakon, hanyilány ruháját össze nem akarta csatkolni. Pedig az atya már ugyan kiabált rá a malomgátrul, hogy miért nem siet?

A király segített rajta, felvette a leányt a karjára, úgy vitte át a patakon; még akkor is vitte, a mikor már semmi patak nem volt.

A molnár nem ismert rá a királyra: vadász urnak nézte; olyan egyszerű volt. Kérdezte tőle, hogy nem éhes-e? Leültette az asztalához s eléje rakott mindenféle enivalót, ami becsületes házatul kitelt.

De a királynak csak a szeme volt éhes.

A nagy kínálgatásra azt felelte:

— En nem szeretem a csukának — csak a máját; vadkannak — csak a nyelvét; szarvasnak — csak a veséjét; szép leánynak — csak a szívet.

— Az is a java annak! helyeslé a a molnár.

— De hát van-e a leánynak szive? kérdezé a király a szép molnárleánytól.

— Van, de nem lehet rátalálni.

— Pedig én aranyat tudnék érte adni, megkerülne, arany koronát.

— Korona: borona; felelt rá a leány. Nehéz főkötő az! Jobb annál a fátyolkendő!

S a leányszív csak nem került meg. A király tovább ment.

Ezután következett az oppelni polgárleánynyal való ismeretség. — Corvin János történetének kezdete.

Néhány év mulva újra visszakerült Mátyás király Telkibánya környékére.

Már akkor a cseh kalandorokkal szent volt a béke. Giskra a maga vitézeivel beállt mameluknak a legvaskezübb magyarhoz s Mátyás király a hajdani szélsőbaloldali ellenzékéből alkotta meg a győzhetetlen hatalmas „fekete sereget“.

Mikor újra meglátta a forrást, eszébe jutott a szép molnárleány.

Belátogatott az ismeretes malomba.

A vén molnár nem élt már: a malomgazdaságot vezette a hajdani első legény. Egy rücskös, ripacsos, kancsal ragyabunkó.

Ez volt a szép molnárleánynak a férje.

— Ugyan hogy tudtál ehhez férjhez menni, a mikor engemet, a királyt visszautasítál? kérde Hollós Mátyás a világszépségtől.

— Hát úgy, hogy a király akkor kérdezett, a mikor rosz napom volt, a rücskös molnár legény pedig akkor kérdezött, a mikor jó napom volt.

Törjék e mondás fölött a fejüket, a kik értenek hozzá. En följegyeztem, mint régi emléket a multból, mely mindig ifju marad.

M. Anekdotalincsk.

ler Gyöző képviselők. Csongrád város az ünnep alkalmából zászlódiszt öltött; a fő-utozán két diadalkaput állítottak fel. A szoborleplezési ünnep délután 3 órakor vette kezdetét a „Szózat“ eléneklésével. Hegyi Antal plébános beszédének végeztével hullt le a lepel a szoborról. Beszédet tartottak a szobornál még Kossuth Ferencz, Lukáts Gyula és Pichler Gyöző orsz. képviselők. Este fáklyás zene és körülbelül 400 terítékű lakoma volt.

— Isteni tisztelet. A mindszenti ev. reformátusok részére ma d. u. 2 órakor a szokott helyen isteni tisztelet fog tartatni, mire a hívek figyelve ez uton is felhivatik

— Beküldetett. Bélteki Rókus szegvári gazdálkodó a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

A szegedi országos mezőgazdasági kiállításon az én tanyai lakásomat és gazdasági épületeimet feltüntető fénykép is látható volt a következő téves felirással: „Bélteki Rókus szentesi gazdálkodó tanyája.“ Miután pedig én nem szentesi, hanem szegvári gazdálkodó vagyok, kérem ezt becses lapja legközelebbi számában jelezni, had lássa a közönség, hogy Szegváron is van olyan minta gazdaságszerű tanya, mit a kiállítás intéző bizottsága méltónak talált — habár csak fénykép felvételben is — a kiállításon bemutatni.

— Zászlószentelés. A szomszédos csanyai függetlenségi és 48-as kör hétfőn tartotta zászlószentelési ünnepét, a melyen Kossuth Ferencz, az orsz. függetlenségi és 48-párt elnöke is részt vett. Az ünnep — melyen nagyszámu közönség volt jelen — kitűnően sikerült s beszédet mondott Kossuth Ferencz is, kitartásra, lelkesedésre s munkára buzdítva a kört, melynek már is érdeme, hogy a szocialisztikus hajlamu polgárságot a függetlenségi eszméknek megnyerte. Kossuth Ferencz az ünnep után visszautazott Budapestre.

— A boldogság titka. Végre, hosszú ideig tartó kutatás után, most, a tizenkilencedik század végén bukkantak rá a boldogság titkára. A megfejtője egy magyar ember, a ki bizonyára örök dicsőséget szerez nevének és milliók áldását érdemli ki, mert hiszen kétségbevonhatlanul, kísérletek alapján konstataulta, hogy az ő módszere segítségével mindenki boldog lehet. A szegény, a beteg, a csalódott szerelmes, a megcsalt férj, a vén leány, bármily elkeseredett és világos embergyűlölő is. A nagy és biztos boldogságnak e megszerzése renkívül egyszerű módon történik. Abból áll, hogy a boldogság után sóvárgó elővesz egy postautalványt s a „Mátyás Diák“-ra előfizet. A „Mátyás Diák“ Magyarország legelterjedtebb és legmulatságosabb élclapja. Minden számát 25—30 karrikatura tarkítja, pompás szöveg kíséretében. Adomák, mókák, ötletek, találó mondások, vig elbeszélések, kacagató történetek gazdag tárháza minden egyes szám. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. s az előfizetés minden időben megkezdhető. Kiadóhivatala (a mely utalvány számot készségesen küld) Budapest, Sarkantus utca 3. szám alatt van.

CSARNOK.

Ötven év előtt.

1848. szeptember 25. István nádor tisztségéről lemond s anyai, schamburgi jószágára vonul vissza.

1849. szeptember 25. Magyar-osztrák apró csatározások Komárom körül.

1848. szeptember 26. Jellasics egysülvén Hartlieb hadával, mintegy harminczernyi sereggel Székesfehérvárra vonul be s a lakosok zsákmányolását megkezdik.

1848. szeptember 27. Ferdinánd nem erősíti meg a miniszteriumot; Vay Miklóst bizza meg ujnak alakításával.

1849. szeptember 27. Haynau elfogadja a kapituláció föltételeit.

1848. szeptember 28. Lambergét a pesti hajóhídon a nép kihuzza kocsijából s megöli; a képviselőház vizsgálatot indit. Batthyányt a kormány vezetésére kéri.

1848. szeptember 29. Moga altábornagy Sukorónál Jellasicsot megveri. — Köhr tábornok Jablonicnál és Brezovánál a tót martalóczokat szétkergeti.

1848. szeptember 30. Görgei Zichy Jenő grófot, ki Jellasicscsal cimborált, elfogja és a Csepel-szigeten fekvő Szórény mellett egy cigány katonával felakasztatja.

1848. október 1. Jellasics, miután fegyverszünetet kötött, Székesfehérvárról visszavonul Ausztria felé, martalócz hadával eljut Morig, ahol táborot ütnek.

* * *

Francia gróf — magyar főnyeremény.

Azt a fin de siècle alakot, akit hétköznapi nyelven hozomány-vadásznak nevezünk, a vigjátékirók annyira elkoptatták, hogy már-már lehetetlen ebben a genre-ben valami újat produkálni. Mikor a költői tehetségek vénája végegyöngüléssel fenyeget, mikor a Pailleronok, Bisonok uton-utfélen ismétlésekbe botlanak, ilyenkor rendesen maga az élet, ez a nem éppen minden tehetség híján szükölködő íróember áll elő valami új eszmével, amely eredetiség dolgában az eddigieket messze fölülmulja. Clérico francia gróf az a boldog földi halandó, akibe a duzzadó öserő ezuttal beléköltözött. Ő volt az, aki a franciaországi Loire folyó mellékéről a következő levéllel fordult egy magyar folyóirat szerkesztőségéhez:

Tisztelt szerkesztő ur!

Sokat hallottam már becses lapjáról s ez bátorit fel arra, hogy önhöz forduljak, abban a reményben, hogy nem fogja ajánlatomat visszautasítani.

Huszonhét éves vagyok s úgy apai, mint anyai ágon a francia ösarisztokráciához tartozom. Vagyonom is van, de sajnos nem annyi, hogy rangomhoz és méltóságomhoz illő életmódot folytathassak ebben a fin de siècle világban. Ez birt arra, hogy olyan sorsjáték megalapítására gondoljak, amelynek saját magam volnék a főnyereménye. Minden fiatal leány, aki hozomány nélkül házasságról álmodozik, ily módon könnyen grófnővé lehet, ha a jó szerencse úgy kívánja. S a mint gondolatom megfogant, egyttal figyelmem is mindenkire kiterjedt: a fiatal leányra, akit egy csapással gazdag grófnővé tehetek, a lapra,

amely ügyemet támogatja és a szegényekre, akikről állandóan gondoskodom. Egy millió sorsjegyet szándékozom kibocsátani, egyenkint négy korona értékben. Az így befolyó négy millió korona összeget a következőképpen szándékozom fölösztatni: egy milliót magamnak tartok meg, egyet a menyaszonyomnak adok, egy millió az ügyemet támogató lapnak, egy pedig a szegényeknek jut. A bölcs belátása szerint eszközözlendő módosításokhoz készséggel csatlakozom. Ha eszmém tetszését nyerné ki, akkor hajlandó vagyok fényképet beküldeni, valamint, hogy a személyemet illető, igen hízog erkölcsi bizonyítványokról gondoskodnam. Kitűnő egészségnak örvendek s a legjobb nevelésben részesültem. Azt hiszem különben, hogy grófi titulusom már magában véve is nagy csáberőt fog gyakorolni a fiatal és szép magyar hölgyekre, akikről lehetetlen a legőszintébb elragadtatás hangján meg nem emlékezmem. Ideám eredetisége ne ejtse önt tulságos csodálatba; napról-napra találkozunk ma már ilyenekkel, amelyek sikerüket éppen excentrikus bizarrságuknak köszönhetik. Ha becses válaszával bizonyos idő alatt meg nem tiszte, nem leszék abban a helyzetben, hogy továbbra is önre számítsak.

Gróf Clerico.

A szerkesztő két rövid mondatban telet erre a levélre. Az egyikben szerényen lemond a lap számára nagylelkűen fölajánlott millióról. A másikban figyelmezteti a Loire menti grófot, hogy kár volna epokális ötletével egyedül Magyarországra szoritkoznia. Ehelyett forduljon inkább a világ valamennyi elmeogyintézetéhez, ezeknek a lakói kétségkívül egyhangu lelkesedéssel csatlakoznának eszméjéhez.

Gróf Teleky Sámuel. Gróf Teleky Sámuel főispánt II. József halála után megbuktatták a bihariak; II-ik Leopold alatt azonban általános lelkesedéssel választották meg. Erre aztán Erdődy Lajos szabolcsi főszolgabíró a következő verset csinálta:

Tavaly azt kiálták: Sámuel! Te!
[Le! Ki!]

Nem lehet főispán, nincsenek teleki!
Már most e dologból, nézd meg mi
[tele ki?]

Tele kiderülván, főispány Teleky.

Népmozgalmi adatok a lefolyt hétről:

I

Házasságra lépett:

Apró Balázs Barna Máriával.

II

Születtek:

Tomán Mihály. Szeri Mária. Korom Eszter. Humay Rozália. Bacsa Mihály. Fülöp József. Bánfi Eszter. Bánfi Teréz. Szeri Mihály. Gémes Erzsébet. Annas Mihály. Szécsényi Mihály. Korom Flórián.

III

Meghaltak:

Szécsényi József 73 éves.
Apró Gábor 20 éves.
Szabó Teréz 70 éves, szívszélhűdés.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Weisz Ignác.